

Հաստատում եմ

տնօրեն՝



Մխիթարյան

01.09.2023թ.

<<Հայկականի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի
II դասարանի դասվարի 2023-2024 ուսումնական
տարվա ուսումնադաստիարակչական
աշխատանքների պլանավորում

Դասվար՝ Ալինա Մհերյան

Հաստատում եմ

տնօրեն՝ Ս. Մխիթարյան

01.09.2023թ.

<<Հայկավանի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի II
դասարանի դասվարի 2023-2024 ուսումնական
տարվա ուսումնադաստիարակչական
աշխատանքների պլանավորում

Դասվար՝ Ալինա Մհերյան

Համար	Աշակերտի ազգանունը, անունը, հայրանունը	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվը	Աշակերտական շաբաթահամարը	Ծննդյն թիվը	Ամիսը	օրը	սեռը
1.	Առաքելյան Իսկուհի Վալոդյայի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
2.	Ավետիսյան Սուսաննա Արթուրի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
3.	Խաչատրյան Մամվել Արտակի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
4.	Հարությունյան Նարեկ Հայկի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
5.	Հլղաթյան Նատալի Արտուշի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
6.	Մանուկյան Հայկ Մանուկի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
7.	Մխոյան Սարգիս Մելիքի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
8.	Նահապետյան Գրիգոր Խորենի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
9.	Շահինյան Վլադ Արտյոմի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
10.	Վարդանյան Նարեկ Հովհաննեսի	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

11.	Ոսկանյան Նարեկ Սամվելի						
12.	Պողոսյան Գագիկ Արմանի						
13.	Մարգարյան Սուրեն Կարենի						
14.	Քոչարյան Նատալի Հրաչի						

Համար	Հասցեն	Հեռախոսի համար	Ծնողի(օրինական ներկայացուցչի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

13.							
14.							

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ներածություն(դասարանի ընդհանուր բնութագիրը)։ Որ դասարանում սովորում են 14 աշակերտ՝ 10 տղա, 4 աղջիկ: Դասարանը գեղեցիկ և համախմբված է: Բավականին ակտիվ և խելացի աշակերտներ են, ցուցաբերում են լավ վարքագիծ: Ձևավորված է առողջ և միահամուռ կուլեկտիվ:

2. Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացքումներկայացվում է միջոցառումների օրացույցային պլանի աղյուսակ: Պետք է իրականացվի հայեցի, գեղագիտական, բարոյական, հայրենասիրական, սպորտային, քաղաքացիական դաստիարակությանը նպատակաուղղված միջոցառումներ, բաց դասեր, սպորտախմբիկներ, էքսկուրսիաներ, աշակերտների հայացքների, մոտեցումների բացահայտման ուղղությամբ քայլեր: Կարևորագույն միջոցը դասապրոցեսն է, որի ընթացքում երեխաներին տրվում են գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, ինքնուրույնության նախաձեռնում, հանդուրժողականության արտահայտում:

3. Հայեցի դաստիարակություն

3. 1-Հոգևոր դաստիարակությունը սկսվում է հայրենիքի հանդեպ սիրուց: Հայրենիքը սկսվում է տնից, հողից, ջրից: Հայեցի դաստիարակություն նշանակում է սիրել հայոց լեզուն, մեր ավանդույթներն ու սովորույթները, երգն ու պարը, մշակույթը, ազգային նվաճումները, հայտնագործությունները: 3.2-Գեղագիտական դաստիարակությունը մանկավարժների և դաստիարակողի համատեղ գործունեության գործընթաց է, որը ձևավորում է գեղագիտական կուլտուրա: Գեղագիտական դաստիարակության զարգացմանը մեծապես նպաստում են արվեստի օջախներ այցելելը, էքսկուրսիաները և այլն:

3. 3-Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակություն. Հայրենասիրությունը դա սերն է հայրենիքի, սեփական երկրի նկատմամբ: Դա հոգատարությունն է հայրենիքի հանդեպ և հանուն հայրենիքի սեփական անձի զոհողությունն է: Պետք է հարգել և սիրել մեր հայրենիքը:

3.4- Ֆիզիկական դաստիարակությունը ուղղված է սովորողների օրգանիզմի ձևաբանական և ֆունկցիոնալ կատարելագործմանը, արտաքին միջավայրի անբարենպաստ պայմանների դեմ կայունության ձևավորմանը, հիվանդությունները կանխելուն և առողջության պահպանմանը:

3.5-Աշխատանքային դաստիարակություն նշանակում է գուգակցել սովորողների մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի ձևերը: Այդ իսկ պատճառով պետք է անընդհատ հարստացնել և համալրել նրանց աշխատանքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները:

3. 6-Բնապահպանական դաստիարակություն. Նպատակը շրջապատող միջավայրի նկատմամբ դպրոցականների պատասխանատվության ձևավորումն է: Պետք է անձի մեջ դաստիարակել, որ բնությունը ազգային հասարակական հարստություն է, որը պետք է պահել խնամքով:

4. Դպրոց-ընտանիք կապը-ձևավորվում է ծնողների և մանկավարժների համատեղ գործունեությունից:Այդ համատեղ գործունեությունը նախատեսում է երեխայի հանդեպ միասնական պահանջների մշակում: Ծնողներին պետք է ներգրավել դպրոցական աշխատանքների կատարմանն ու կազմակերպմանը:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամանակ	Բովանդակություն	Կատարող
1	Գիտելիքի օր	01.09.2023թ.	Գաղափար տալ գիտելիքի կարևորության, դերի և նշանակության մասին: Կարողանալ աշակերտների մեջ սերմանել մեծ սեր ու հավատ դեպի գիրն ու գրականությունը:	դասվար
2	Առողջ ապրելակերպի կանոնները	08.09.2023թ.	Խոսել առողջ ապրելակերպի կարևորության մասին և ի՞նչ է դա նշանակում: Թվարկել և քննարկել առողջ	դասվար

			ապրելակերպի 4 հիմնական կանոնները:	
3	Աշնան գույները: Բնությունն աշնանը:	15.09.2023թ.	Խոսել տարվա եղանակների մասին: Դրանցից առանձնացնել աշունը: Նկարել աշունը:	դասվար
4	Իմ անկախ հայրենիք	22.09.2023թ.	Ներկայացնել մեր հայրենիքը՝ Հայաստանի Հանրապետությունը: Ներկայացնել խորհրդանիշները՝ զինանշանը, դրոշը, օրհներգը: Ձևավորել նրանց մեջ անսահման սեր, ջերմություն, հավատ հայրենիքի նկատմամբ, կատաղի պայքար հանուն հայրենիքի:	դասվար

5	Լավ ընկեր	29.09.2023թ.	Խոսել լավ ընկերոջ հատկանիշների մասին և ներկայացնել առանձինառանձին: Այնուհետև յուրաքանչյուրին հանձնարարել ներկայացնել իր լավագույն ընկերոջը՝ դրական և բացասական հատկանիշներով:	դասվար
6	Զրույց հանդուրժողականության մասին	06.10.2023թ.	Խոսել հանդուրժողականության մասին:	դասվար
7	Իմ սիրած հեքիաթը	13.10.2023թ.	Յուրաքանչյուր աշակերտ ներկայացնում է իր սիրած հեքիաթը, նկարագրում հերոսներին:	դասվար
8	Խոսենք ճիշտ և գրագետ	20.10.2023թ.	Բերել ճիշտ և գրագետ խոսելու օրինակներ:	դասվար
9	Բնական աղետներ	03.11.2023թ.	Թվարկել լավ և վատ արարքներ :Քննարկել <u>Ի՞նչ է բնական աղետը: Թվել պատճառները և աղետի տեսակները:</u>	դասվար
10	Ի՞նչ է երկրաշարժը	10.11.2023թ.	Անունների մասին տեղեկություններ բերել Ինչպե՞ս պաշտպանվել երկրաշարժից: Դիտել մուլտֆիլմ երկրաշարժի մասին:	դասվար
11	Իմ անվան ծագումնաբանությունը և նշանակությունը	17.11.2023թ.	Խոսել անվան ծագումնաբանությունից և նշանակությունից	դասվար
12	Իմ անվանակից հայտնիները	24.11.2023թ.	Բերել և ներկայացնել իրենց	դասվար

			անվանակակից հայտնիների մասին տեղեկություն	
13	Ամենահայտնի ժամանակակից անունները	01.12.2023թ.	Ժամանակակից ամենահայտնի անունները թվարկել	դասվար
14	Ընտանիքում ամեն մեկն իր գործն ունի	08.12.2023թ.	Սկարագրել ընտանիքը Շարադրություն «Իմ ընտանիքը»	դասվար
15	Ի՞նչն է լավ,ինչը՝ վատ	15.12.2023թ.	Թվարկել լավ և վատ արարքներ :Քննարկել	դասվար

16	Ո՞վ և ինչո՞ւ է ընտրել իմ անունը	22.12.2023թ.	Անունների մասին տեղեկություններ բերել	դասվար
17	Հայոց բանակի օր	26.01.2024թ	Ե՞րբ է նշվում Հայոց բանակի օրը: Խոսել հայկական տոնացույցի ամենահպարտ օրվա մասին :	դասվար
18	Ճանապարհային երթևեկության կանոնները	02.02.2024թ	Երթևեկության կանոնների մասին գիտելիքների ամփոփում: Վերհիշել խաչմերուկների և դրանց ճիշտ անցկացման , հետիոտնային անցումները, դրանցից օգտվելու կանոններն ու ձևերը: Վերհիշել լուսակրի կարևորությունը և օգտագործման ձևերը:	դասվար
19	Ինչպիսի՞ ընկեր եմ ես	09.02.2024թ	Ի՞նչ է քո համար ընկերությունը: Ընկերը պետք է լինի... Ինչպիսի՞ ընկեր եմ ես	դասվար
20	Ի՞նչ են սովորեցնում Թումանյանի հեքիաթները	16.02.2024թ	Ի՞նչ հեքիաթագրերի անուններ գիտեն: Ի՞նչ հեքիաթներ գիտեն: Խոսել Թումանյանի մասին և նրա հեքիաթներից ինչ են սովորում	դասվար
21	Կարելի է և չի կարելի	23.02.2024թ	T-- աձև մեթոդով ներկայացնել «Կարելիներն ու չի կարելիները»	դասվար
22	Ի՞նչ պետք է անենք , որ չհիվանդանանք	01.03.2024թ	Ինչ պետք է անել ,որպեսզի չհիվանդանանք(մարզվել,վիտամիններով հարուստ ուտելիքներ ուտել,զբոսնել:) Ինչի՞ց զգուշանալ:	դասվար
23	Հանելուկներ	08.03.2024թ	Մտազրոհ մեթոդով ներկայացնել թեման: Ընթերցել հանելուկներ: Հորինել հանելուկներ:	դասվար
24	Ով աշխատի,նա կուտի	15.03.2024թ	Ընթերցել «Ով աշխատի,նա կուտի»	դասվար
			Բեմականացնել	
25	Կարդացած հեքիաթների նկարագարումներ	22.03.2024թ	Ընթերցել հեքիաթներ: Կարդացած հեքիաթը նկարագարել:	դասվար

26	Մուլտֆիլմի իմ սիրած հերոսը	05.04.2024թ	Մտազրոհ մեթոդով ներկայացնել թեման:Նկարագրել նախընտրելի մուլտֆիլմի հերոսին կամ հերոսներին:	դասվար
27	Տղաների և աղջիկների տարբեր վարքագծերի առանձնահատկությունները	12.04.2024թ	T-աձև մեթոդով առանձնացնել տղաների և աղջիկների տարբեր վարքագծերի առանձնահատկությունները, քննարկել;	դասվար
28	Ճանապարհային նշաններ	19.04.2024թ	Մտազրոհ մեթոդով ներկայացնել թեման: Առանձին –առանձին ներկայացնել ճանապարհային նշաններ	դասվար
29	Հայաստանի խորհրդանիշները	26.04.2024թ	Մտազրոհ մեթոդով ներկայացնել թեման: Առանձին –առանձին ներկայացնել Հայաստանի խորհրդանիշները	դասվար
30	Հայաստանն իմ աչքերով	03.05.2024թ	Խոսել Հայաստանի մասին: Գրել«Հայաստանն իմ աչքերով» (շարադրություն)	դասվար
31	Անվտանգ երթևեկություն	10.05.2024թ	Քննարկում,ամփոփում:	դասվար
3 2	Ինչ կլինի,եթե մի օր բոլորը հրաժարվեն աշխատելուց	<u>17.05.2024թ</u>	<u>Հարց-պատասխան</u>	դասվար

Բազմազավակ ընտանիք ունեցող աշակերտներ՝

Այլազգի աշակերտներ՝

Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաներ՝

Դասարանական ծնողական խորհրդի կազմը

Նախագահ՝

Ասատրյան Սյուզի

անդամներ՝

- Շահինյան Սվետլանա
- Հովհաննիսյան Լիաննա
-

Մանուկյան Մարիամ

Ծնողական ժողով 2023-2024 ուստարի

Քննարկվող հարցեր		Ամիս, ամսաթիվ
1.	.Դասարանական ծնողական խորհրդի ընտրություն: .Կարգապահական հարցերի քննարկում: .Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քննարկում :	08.09.2023թ.
2.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: .Կարգապահական հարցերի քննարկում: .2023-2024 ուստարվա I կիսամյակի ամփոփում:	27.12.2023թ.
3.	.Կարգապահական հարցերի քննարկում: .Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քննարկում : .Ուշացումների և բացակայությունների քննարկում	17.04.2024թ.
4.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: .2023- 2024 ուստարվա I I կիսամյակի ամփոփում:	06.06.2024թ.

Ծնողական ժողով

«Խրախուսումն ու պատիժը՝ որպես դաստիարակչական մեթոդ ընտանիքում»

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

- ✓ «Խրախուսման» խումբ
- ✓ «պատժի» խումբ ✓ «փորձագետների» խումբ ✓
- «ճնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթե չափաբաժինը չափից շատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը՝ երբ անցնում են արդարության չափը:

Ա.Շոպենհաուեր

Դասողելի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ճնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ճնող լինել, զարգացնել կանխագագոցողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ճնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա գրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ճնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և որքան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի՞նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի՞ն են դրանք լինում և անբաժե՞շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ին՞չ է խրախուսանքը» և «Ին՞չ է պատիժը»: Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/

- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/ փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ի՞նչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները ծնողների կարծիքը
- փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ 1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

- ✦ «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, փոխարենը ստացիր դա, չես անի՝ ոչինչ էլ չես սատանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:
- ✦ «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:
- ✦ «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:

3. Հարցերի քննարկում.

- Ինչի՞ համար է պետք պատժել երեխային:
- Ինչի՞ համար է պետք խրախուսել երեխային:

Քննարումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Ծնողական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»: Տեսեք, թե ինչ պատասխաններ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4. Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային, եթե...», «Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե...», «Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե...», «Ես արգելում եմ նրան, եթե...»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասուղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է փորձագետներին:

Դասուղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են՝ ի՞նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա՛յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան: Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասղեկ՝ Կարողացա՞նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում՝ նա սովորում է քննադատել:
- Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում՝ նա սովորում է պատերազմել:
- Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:
- Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:
- Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքն իրեն և շրջապատին:

Դասղեկի աշխատանքի բնույթը, մանկավարժական գործառույթները, նպատակը և աշխատանքի ուղղությունները

Դասղեկները դասարանի հետ հիմնական աշխատանք վարողներն են: Գործունեության շրջանակը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպում՝
 - հետևում է աշակերտների հաճախելիությանը (մատյանում նշում է բացակայությունները, հետևում է, որ դրանց համար փաստաթուղթ ներկայացվի),
 - աշխատում է առարկայական ուսուցիչների հետ՝ առաջադիմության բարձրացման ուղղությամբ (պարբերաբար ստուգում է օրագրերը, վերլուծում է ընթացիկ և վերջնական գնահատականները)

- հետևում է աշակերտների կարգապահությանը:
2. Աշակերտների հետ արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպում`
 - կազմակերպում է դասարանական ժողովներ,
 - կազմակերպում է կոլեկտիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,
 - կազմակերպում է այցելություններ թատրոն, համերգասրահ, թանգարաններ, ցուցահանդեսներ:
 3. Սովորողների հանրօգուտ աշխատանքի (դպրոցամերձ տարածքի մաքրում և այլն) կազմակերպում:
 4. Աշխատանք սովորողների ծնողների հետ`
 - ծնողներից ակնկալում է, որ հետևեն երեխայի առաջադիմությանը,
 - ծնողների հետ անհատական զրույցներ է ունենում, ծնողական ժողովներ է կազմակերպում:
 5. Ծանոթացում սովորողների սոցիալական պայմաններին`
 - ծանոթանում է սովորողների ընտանիքի կազմին,
 - նրանց բնակարանային և կենցաղային պայմաններին:
 - բարոյահոգեբանական պայմաններին
 6. Դասարանի աշակերտների սննդի կազմակերպում (սյուրսական օգնության կազմակերպում):
 7. Թղթավարություն`
 - a. ամփոփում է աշակերտների առաջադիմության տվյալները,
 - b. լրացնում է դասամատյանը,
 - c. լրացնում է անձնական գործերը,
 - d. մշակում է դասղեկի աշխատանքային պլան:
 8. Աշխատանք մանկավարժահոգեբանական կարողությունների խորացման ուղղությամբ:

Դասղեկական ժամի դաստիարակչական
գործառույթները

Դասղեկական ժամը աշակերտների հետ դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման կարևորագույն ձևերից մեկն է: Այն ներառվում է դասացուցակի մեջ և անց է կացվում յուրաքանչյուր շաբաթ՝ որոշակի օր:

Դասղեկական ժամի ձևերը տարբեր են. դասախոսություն, զրույց, բանավեճ, վիկտորինա, մրցույթ, խաղ, կոնֆերենս, հեռակա ճանապարհորդություն, տոն և այլն:

Դասղեկական ժամը կատարում է հետևյալ դաստիարակչական ֆունկցիաները. կրթական, կողմնորոշման, ուղղորդման և ձևավորման:

Կրթական ֆունկցիա - կարևորվում է նրանով, որ դասղեկի ժամը ընդլայնում է աշակերտների գիտելիքների շրջանակը: Դասղեկական ժամի առարկա կարող է հանդիսանալ գիտությունների տարբեր ոլորտներից բերված տեղեկություններ, սոցիալական կյանքի երևույթներ, երեխաների հոգեբանական խնդիրներ:

Կողմնորոշող ֆունկցիա - նպաստում է իրադարձություններին և երևույթներին բարոյական գնահատական տալու ժամանակ՝ հենվելով բարոյական և հոգևոր արժեքների վրա, աշակերտների մոտ աշխարհի հանդեպ որոշակի վերաբերմունքի ձևավորմանը: Հաճախ դասղեկական ժամերը օգնում են աշակերտներին կողմնորոշվել հասարակական արժեքների մեջ:

Ուղղորդող ֆունկցիա - դասղեկի ժամի այս ֆունկցիան նախատեսում է աշակերտների գործունեության կազմակերպում, ազդելով նրանց վարքագծի վրա, որպեսզի գիտելիքները վերածվեն համոզմունքի:

Ձևավորող ֆունկցիա - արտահայտվում է աշակերտների մոտ իրենց արարքների և իրենք իրենց գնահատելու կարողության ձևավորման մեջ, օգնում է վարել երկխոսություն, շարադրել փաստերով, արտահայտել սեփական կարծիքը:

Հաճախ դասղեկի ժամը միաժամանակ կատարում է նշված բոլոր չորս ֆունկցիաները. այն և՛ կրթում, և՛ կողմնորոշում, և՛ ուղղորդում, և՛ ձևավորում է աշակերտներին: Այս ֆունկցիաները, հնարավորինս պետք է արտացոլվեն դաստիարակչական միջոցառման նպատակի ձևակերպման մեջ:

Դասղեկի ժամերի թեմատիկան տարբեր է: Դասղեկի ժամերը կարող են նվիրվել.

- բարոյաէթիկական

- գիտության և իմացության
- գեղագիտական
- պետության և իրավունքի
- հիգենայի և առողջ ապրելակերպի
- հոգեբանական
- բնապահպանական
- համադպրոցական /կարևոր հասարակական իրադարձությունների, տոնական օրերի/ խնդիրների:

Դասղեկի խնդիրը – ստեղծել մանկավարժական տարածք երեխայի ինքնության զարգացման, նրա ներաշխարհի հարստացման համար:

Լավ է, երբ երեխաների հետ շփվելիս դաստիարակը կառաջնորդվի յուրահատուկ կանոնակարգով, որը իր մեջ ներառում է այսպիսի կանոններ.

- Միրել երեխաներին
- Երբեք չմոռանալ խրախուսել երեխաներին լավ արարքի համար
- Երբեք չհամեմատել երեխաներին
- Չունենալ սիրելիներ
- Երբեք չբողոքել երեխաներից
- Կարողանալ ներել
- Կարողանալ օգնել
- Կարողանալ համբերել և սպասել
- Կարողանալ հետաքրքիր մարդ լինել
- Կարողանալ սիրով պահանջել և սիրել պահանջելով
- Կարողանալ յուրաքանչյուրի համար բարի խոսքեր գտնել
- Կարողանալ ընդհանուր լեզու գտնել ուսուցիչների և ծնողների հետ
- Կարողանալ ցանկացած աշխատանք կատարել երեխաների հետ
- Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ գտնել կարևոր որակներ և ջանալ զարգացնել դրանք
- Ամեն ինչ հորինել նրանց հետ միասին, այլ ոչ թե նրանց փոխարեն
- Սովորեցնել երեխաներին բարություն, պատասխանատվություն, հարգանք իրենց և մյուսների նկատմամբ:

Դասղեկությունը բավականին աշխատատար, բարդ գործ է: Միշտ պետք է զբաղվել երեխաների հետ, միշտ նոր սնունդ տալ նրանց ուղեղին, պատկերացմանը, հոգուն, արդյունքը երկար սպասել չի տա:

Դասարանի ղեկավարը (այսուհետ՝ դասղեկ), իսկ տարրական դպրոցում՝ դասվարը՝

- 1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում, հայտնաբերում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված սովորողի (ընտա-նիքի) և դրա մասին մեկօրյա ժամկետում տեղեկացնում է դպրոցի տնօրենին՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ.
- 2) մասնակցում է իր ղեկավարած դասարանում սովորողների կրթության առանձ-նահատուկ պայմանների կարիքի դիտարկմանը, բացահայտմանը, գնահատմանը և մանկավարժահոգեբանական աջակցության համապատասխան ծառայությունների մշակմանը, դրանց ապահովմանը.
- 3) նպաստում է սովորողների նկատմամբ դպրոցի և ընտանիքի միասնական մանկավարժական պահանջ-ների կատարման ապահովմանը.
- 4) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնա-կան օգնություն.
- 5) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, էլեկտրո-նային գրանցումները, դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադի-մության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն.
- 6) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.
- 7) դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը: